

БЕЗОПАСНОСТ НА ДЕТСКИТЕ ИГРАЧКИ

Да осигурим максимална
защита за децата

В ЕС има около **80 милиона деца** под 14-годишна възраст и около **2 000 фирми** с повече от **100 000 служители**, които са пряко наети в сектора на детските играчки и игрите, като повечето от тези компании са малки и средни предприятия (МСП).

Детските играчки и игрите са съществен инструмент за развитието на децата. Въпреки че производителите носят отговорност за безопасността на техните продукти, вносителите, нотифицираните органи и националните власти също трябва да гарантират, че детските играчки, разпространявани в европейската търговска мрежа, отговарят на всички изисквания за безопасност.

Изключително важно е изискванията и стандартите за безопасност да отговарят на съвременните тенденции, свързани с детските играчки, най-вече с оглед на непрекъснато разработваните нови материали и производствени процеси.

Вътрешният пазар на детски играчки е допринесъл положително за развитието на сектора и за защитата на потребителите чрез хармонизиране на характеристиките за безопасност на детските играчки в ЕС. Новата **директива относно безопасността на детските играчки** укрепва разпоредбите относно прилагането на новите изисквания за безопасност, като гарантира, че децата продължават да се ползват с най-високите нива на защита.

Новата директива подобрява съществуващите правила за продажба на детски играчки, произведени или внасяни в ЕС, и цели да намали инцидентите, свързани с детски играчки, както и да постигне дългосрочни ползи за здравето.

Днес най-важните търговски партньори на Европа са САЩ, по отношение на износа, и Далечният Изток, по отношение на вноса. Една от най-важните възможности за европейското производство на детски играчки е потенциалът за износ на висококачествени европейски продукти, който се подкрепя от Комисията чрез подобряване на условията за достъп до пазара в трети страни.

Настоящият документ се вписва в поредицата от информационни документи, с които се цели да бъде предоставен общ преглед на промените, въведени с новата Директива относно безопасността на детските играчки (наричана по-долу за краткост „ДБДИ от 2009 г.“), приета през 2009 г. Целта на информационните документи на Европейските индустрии за производство на играчки (TIE)/Европейската комисия е да предоставят насоки за производителите на детски играчки в ЕС във връзка с прилагането на ДБДИ от 2009 г. Особено внимание се обръща на задълженията на производителите.

Директивата относно безопасността на детските играчки от 2009 г. ще укрепи правилата, определени в Директивата относно безопасността на детските играчки от 1988 г. (наричана по-долу за краткост „ДБДИ от 1988 г.“). Като резултат това ново законодателство ще наложи промени в производствената верига, както и нови процедури по веригата на доставка.

ДБДИ от 2009 г. бе публикувана в *Официален вестник на Европейския съюз* на 30 юни 2009 г. и влезе в сила на 20 юли 2009 г. Общите разпоредби на ДБДИ от 2009 г. ще се прилагат за детски играчки, пуснати на пазара, считано от 20 юли 2011 г., докато разпоредбите по отношение на химикалите ще се прилагат за детски играчки, пуснати на пазара, считано от 20 юли 2013 г. (допълнителен двегодишен преходен период за химични свойства). На практика това означава, че **ще бъде разрешено играчките, които са в съответствие с разпоредбите на ДБДИ от 1988 г., да бъдат пускани на пазара до 19 юли 2011 г. или до 19 юли 2013 г. в случай на определени разпоредби по отношение на химикалите.**

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА ДИРЕКТИВАТА ОТНОСНО БЕЗОПАСНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ИГРАЧКИ ОТ 2009 Г.

Приложното поле на Директивата относно безопасността на детските играчки от 2009 г. попада в обхвата на член 2. В него се предоставя определение за детски играчки и следователно се определя дали даден продукт попада в приложното поле на директивата:

„...продукти, проектирани или предназначени за ползване изключително или не при игра от деца под 14-годишна възраст“.

В сравнение с ДБДИ от 1988 г. единственият нов елемент е формулировката „*изключително или не*“, която е добавена с цел да се посочи, че не е необходимо продуктът да бъде предназначен изключително за целите на играта, за да се счита за детска играчка. Съответно продукти с двойни функции се считат за детски играчки (например ключодържател с плюшено мече, закачено към него).

В ДБДИ от 2009 г. се признава съществуването на „сива зона“ за класификацията на продукти като детски играчки. В приложение I към ДБДИ от 2009 г. се съдържа неизчерпателен списък на примери за продукти, които не се считат за детски играчки, но биха могли да доведат до объркване.

Освен това в ДБДИ от 2009 г. (член 2, параграф 2) се изброяват ограничен брой продукти, които съответстват на определението за детски играчки, но въпреки това са изключени от приложното поле на ДБДИ от 2009 г.

Заслужава да се отбележи, че смисълът на новото определение за детски играчки беше то да бъде приведено в съответствие със считаните за настоящи практики на производителите на детски играчки.

ПРОЦЕДУРА ПО ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Всяка предвидена за пускане на пазара детска играчка се подлага на процедура по оценяване на съответствието. Подробна информация за това кой трябва да предприеме процедурата и как се извършва тя е предоставена в ДБДИ от 2009 г. По-долу е изложен кратък преглед.

Цел на оценяването на съответствието

Целта на процедурата по оценяване на съответствието е да докаже на производителя и на обществените органи, че пуснатата на пазара детска играчка отговаря на нормативните изисквания на ДБДИ от 2009 г.

Определение за оценяване на съответствието

Оценяването на съответствието представлява процедура, чрез която даден производител установява, че произведената от него играчка изпълнява приложимите разпоредби на директивата по отношение на безопасността. От производителя се изисква да приложи една от двете възможни процедури в зависимост от естеството на играчката:

1. Самостоятелна проверка

Самостоятелната проверка се използва в случаите, когато хармонизираните стандарти покриват всички съответни аспекти за безопасност на дадена детска играчка. В тези случаи производителят трябва да приложи съществуващите хармонизирани стандарти и да гарантира, че играчката съответства на тези стандарти. Производителят трябва също така да въведе вътрешна производствена процедура в съответствие с модул А от приложение II към Решение № 768/2008/ЕО. В модул А не се изисква намесата на нотифициран орган.

Fotofia©Iosif Szasz-Fabian

2. Проверка от трето лице

Съответствието с тип или модул В често се нарича „ЕО изследване на типа“.

ЕО изследване на типа и сертифициране се изискват в случаи, когато:

- не съществуват хармонизирани стандарти;
- хармонизираните стандарти не са приложени от производителя или са приложени само частично;
- един или повече хармонизирани стандарти са публикувани с ограничения; или
- производителят счита, че по отношение на естеството, проекта, конструкцията или предназначението е необходима проверка от трето лице.

В такива случаи даден производител предоставя модел на играчката на нотифициран орган за ЕО изследване на типа. Съгласно модул В нотифицираният орган изследва техническия проект на детската играчка и проверява и удостоверява, че техническият проект на играчката спазва изискванията на ДБДИ от 2009 г., чрез издаване на сертификат за ЕО изследване на типа. Важно е да се отбележи, че модул В обхваща само етапа на проектиране, докато модул С обхваща производствения етап и следва модул В.

Съгласно модул С производителят гарантира съответствието на детските играчки с типа, описан в сертификата за ЕО изследване на типа, както и със съответните изисквания на законодателния инструмент, приложими към тях. Това съответствие се оценява въз основа на одобрен сертификат за ЕО изследване на типа, издаден съгласно модул В. За разлика от модул В, в модул С не се изисква участието на нотифициран орган.

Разлика между оценяване на безопасността и оценяване на съответствието

Целта на оценяването на безопасността е да се идентифицират потенциалните опасности от дадена играчка, както и да оцени потенциалното излагане на тези опасности. От друга страна, предназначението на процедурата по оценяване на съответствието е да се предоставят явни доказателства, че детската играчка е в съответствие с нормативните изисквания съгласно ДБДИ от 2009 г.

Като цяло документът за оценяването на безопасността се изготвя преди подлагането на играчката на подходяща процедура по оценяване на съответствието (въпреки че може да бъде завършена на по-късен етап) и трябва да бъде завършена преди пускането на детската играчка на пазара.

ПРОЦЕДУРА ПО ОЦЕНЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНОСТТА

Определение за оценяването на безопасността

Оценяването на безопасността изисква от производителя да идентифицира потенциалните опасности, които детската играчка може да създаде, както и да оцени потенциалното излагане на тези опасности. Съгласно ДБДИ от 2009 г. тази процедура е задължителна и трябва да бъде извършена преди пускането на играчката на пазара.

Обхват на оценяването на безопасността

Производителят носи отговорност за оценяването на безопасността и то трябва да бъде извършено преди играчката да бъде пусната на пазара на Общността. Оценяването трябва да обхване различните опасности, свързани с химическите, физическите, механичните и електрическите свойства, възпламеняемостта, хигиената и радиоактивността, които играчката може да създава. В приложение II към ДБДИ от 2009 г. се съдържа списък с различните

изисквания, които производителят трябва да оцени във връзка с тези опасности.

Много от тези изисквания са включени в хармонизираните стандарти за безопасност на детските играчки; за производителя обаче остава задължението да прецени дали съществуват някакви пропуски в стандартите и/или характеристиките на играчката, които биха могли да създадат потенциална опасност. Според резултата от оценяването на безопасността ще се определи коя процедура по оценяване на съответствието е необходима, както и всякакви целесъобразни мерки и/или изпитване за минимизиране на риска.

Документът за оценяването на безопасността трябва да се съхранява от производителя в техническата документация в продължение на десет (10) години след пускането на играчката на пазара.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ

Общи правила

Когато е целесъобразно, общите предупреждения, в които се уточняват ограниченията по отношение на потребителите, следва да бъдат предоставени с детските играчки. Освен това в дял Б от приложение V към ДБДИ от 2009 г. се предвижда предоставянето на специфични предупреждения за някои категории детски играчки.

В допълнение към задължителните изисквания, определени в ДБДИ от 2009 г., в хармонизираните стандарти също така се уточняват предупреждения, които следва да придружават някои категории детски играчки.

В рамките на своята територия държава-членка може да разпорежи предупрежденията да се изписват на език или езици, лесно разбираеми от потребителите, както са определени от тази държава-членка.

Разполагане на предупрежденията

Производителят нанася предупрежденията по ясно видим, лесно четлив и лесно разбираем еднозначен начин.

Предупрежденията трябва да бъдат нанесени върху играчката, върху прикрепен етикет или върху нейната опаковка. Когато е уместно, предупрежденията също така следва да бъдат включени в инструкциите.

Важно е да се отбележи, че в случаите, когато играчката се продава без опаковка, е необходимо предупреждението да бъде прикачено към самата играчка. Прикачването на предупреждения върху кутия на стелаж в магазина не е достатъчно, за да бъдат изпълнени изискванията на ДБДИ от 2009 г.

Предупрежденията, които определят решението за покупката, като означения за минимална и максимална възраст на потребителите, както и специфичните предупреждения, описани в дял Б от приложение V към ДБДИ от 2009 г., трябва да са нанесени върху опаковката за потребителите или да бъдат ясно видими за потребителите по друг начин преди покупката, дори и в случаите, когато покупката се извършва онлайн.

Специфични предупреждения

Ограниченията по отношение на потребителите трябва да съдържат поне минималната или максималната възраст на потребителя. Когато е уместно, те също така следва да съдържат уменията или характеристиките, които се изискват от потребителя, за да може да използва играчката по безопасен начин (например умението да стои седнал, без да му се оказва помощ, максимално и минимално тегло на потребителя, необходимост детската играчка да се използва под надзор). Икономическите оператори могат да избират между предупредителна фраза или пиктограма (или и двете):

Предупреждение — неподходящо за деца под 36 месеца

Във всички случаи формулировката и/или пиктограмата трябва да бъде предхождана от думата „Предупреждение“ или „предупреждения“, според случая.

Специфичното предупреждение „Неподходящо за деца под 3-годишна възраст“ и пиктограмата, описана в дял Б от приложение V към ДБДИ от 2009 г. по отношение на деца под 3 години, не може да бъде използвано за детски играчки, предназначени за деца под 3-годишна възраст.

По-общо, специфичните предупреждения, предвидени за някои категории детски играчки, не трябва да противоречат на предназначенията употреба на играчката, определена от нейните функции, размери и характеристики.

При необходимост Европейската комисия може да предложи формулировка за специфичните предупреждения на някои категории детски играчки.

ПРОСЛЕДИМОСТ

Какво гласи ДБДИ от 2009 г.

Всеки производител трябва да гарантира, че произведената от него детска играчка може да бъде разпозната. Това може да бъде направено чрез използване на тип, партиден или сериен номер/номер на модела или друг елемент, който позволява нейното разпознаване. Върху играчката трябва да бъдат нанесени също името на производителя, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка. Трябва да бъде посочен и адрес на производителя с едно-единствено място за връзка.

Ако размерът или естеството на детската играчка не позволяват върху нея да бъде нанесен елемент за разпознаване и информация за производителя, производителят трябва да предостави изискваната информация върху опаковката или в документ, който придружава играчката. Важно е да се отбележи, че в единствения адрес, на който може да бъде установена връзка с производителя, трябва да се посочи улица и номер или пощенска кутия (уеб-сайтът не се счита за адрес за връзка).

Когато даден вносител пуска детска играчка на пазара, името на вносителя, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка и адресът с едно-единствено място за връзка също трябва да бъдат посочени върху детската играчка или, ако това не е възможно, върху нейната опаковка или в документ, който придружава играчката.

Възможни варианти за производителите

Производителите са свободни да изберат елемента, който желаят да използват върху детската играчка с цел да се даде възможност за нейното разпознаване, при условие че проследимостта е действително гарантирана.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

При пускане на дадена играчка на пазара производителят трябва да изготви ЕО декларация за съответствие (ДС). По този начин производителят удостоверява и поема отговорност за съответствието на играчката на основните изисквания на ДБДИ от 2009 г.

Производителят или упълномощеният представител, установен в рамките на ЕС, трябва да съхранява ДС в продължение на десет (10) години след пускането на играчката на пазара.

Необходимо е ДС бъде преведена на езиците, изисквани от държавите-членки, на чийто пазар е пусната или предоставена играчката.

В ДС следва да се декларира, че изпълнението на изискванията за безопасност на ДБДИ от 2009 г. е доказано и като минимум декларацията следва да включва (за оформлението вж. приложение III към ДБДИ от 2009 г.):

- *(уникалния) идентификационен номер на играчката;*
- *името и адреса на производителя или на неговия упълномощен представител;*
- *изявлението, че „Настоящата декларация за съответствие е издадена на пълната отговорност на производителя“;*
- *предметът на декларацията (включително цветно изображение);*
- *позоваване на използваните хармонизирани стандарти или позоваване на спецификациите, по отношение на които се декларира съответствие;*
- *(когато е приложимо,) изявлението, че „нотифицираният орган...(наименование, номер)... извърши...(описание на извършеното действие)...и издаде сертификата“;*
- *допълнителна информация като датата, мястото, подписа на производителя и длъжността на подписалия.*

Заслужава да се отбележи, че вносителят също трябва да съхранява копие от ДС на производителя за период от десет (10) години след пускането на играчката на пазара.

При условие че горепосочените изисквания са изпълнени, ДС може да се отнася за повече от една играчка, но съществува изискване за редовно актуализиране на ДС при необходимост от промени.

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ:

<http://ec.europa.eu/enterprise/toys>

ЗА КОНТАКТИ:

INTL-REG-AGREEMENTS-TOYS@ec.europa.eu

TOY INDUSTRY OF EUROPE

Boulevard de Waterloo, 36
1000 Brussels
www.tietoy.org

ГД „Предприятия и промишленост“

Rue Belliard, 100
1049 Brussels

http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.html

Directorate-General for Enterprise and Industry

WE MEAN BUSINESS

Design: P4, unit: DG ENTR
Photos: Andrey Kostev

Настоящият информационен документ отразява нашето разбиране на текста на ДБДИ от 2009 г., публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* на 30 юни 2009 г., и има за цел единствено да представи най-общо определени разпоредби от този текст.

ISBN 978-92-79-16856-7

9 789279 168567

Служба за публикации